

Dosarul nr. 2r-274/23
2-21108767-01-2r-23062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

01 noiembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Viorica Puica

Oxana Parfeni

Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Iațco împotriva Societății cu Răspundere Limitată „RICHI-TICHI”, intervenienți accesorii Inspectoratul de Stat al Muncii, Instituția Medico-Sanitară Publică „Asociația Medicală Teritorială Ciocana”, Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Budești” și Centrul Oftalmologic „Microchirurgia Ochiului” Societate cu Răspundere Limitată, cu privire la anularea ordinului, restabilirea la muncă, încasarea plăților salariale și a prejudiciului moral, și

la cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „RICHI-TICHI” împotriva Tatianei Iațco, Instituția Medico Sanitară Publică „Asociația Medicală Teritorială Ciocana” și Instituția Medico Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Budești” cu privire la anularea actelor juridice,

împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, pe motiv că nu au fost îndeplinite indicațiile instanței de apel,

c o n s t a t ă :

La 19 iulie 2021, Tatiana Iațco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „RICHI-TICHI”, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului, restabilirea la muncă, încasarea plăților salariale și a prejudiciului moral.

Prin încheierea protocolară din 15 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, au fost atrași în proces, în calitate de intervenienți accesorii Instituția Medico-Sanitară Publică „Asociația Medicală Teritorială Ciocana”, Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Budești” și Centrul Oftalmologic „Microchirurgia Ochiului” Societate cu Răspundere Limitată.

La 11 martie 2022, SRL „RICHI-TICHI” a depus cerere reconvențională împotriva Tatianei Iațco, Instituția Medico-Sanitară Publică „Asociația Medicală Teritorială Ciocana” și Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul de Sănătate

Budești” cu privire la anularea actelor juridice, care a fost primită în procedură la data de 04 octombrie 2022.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Tatiana Iațco. S-a încasat din contul SRL „RICHI-TICHI”, în beneficiul Tatianeii Iațco, suma de 5250,00 de lei cu titlu de compensarea concediului anual nefolosit, suma de 3500,00 de lei cu titlul de salariu restant, suma de 2000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral, iar în total suma de 10750,00 de lei. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a respins cererea reconvențională înaintată de SRL „RICHI-TICHI”, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 21 decembrie 2022, Tatiana Iațco a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea respingerii, cu emiterea unei decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată (f.d.189-192).

La 21 decembrie 2022, SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Tatiana Iațco și admiterea acțiunii reconvenționale depusă de SRL „RICHI-TICHI” (f.d.193).

Prin încheierea din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Tatiana Iațco și de SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc.

S-a comunicat apelantei Tatiana Iațco că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

S-a comunicat avocatului Valentin Fediuc, în interesele apelantei SRL „RICHI-TICHI”, că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 811,87 de lei.

S-a comunicat apelanților că li se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererile de apel nu vor fi considerate depuse și vor fi restituite conform art.369 alin.(1) din Codul de procedură civilă. S-au adus la cunoștință urmările art.369 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării prezentei încheieri (f.d.206-209).

Prin încheierea din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Valentin Fediuc, în interesele apelantei SRL „RICHI-TICHI”, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 20 iunie 2023, SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, a reiterat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel și o consideră neîntemeiată și ilegală, pasibilă casării, din motivul că SRL „RICHI-TICHI” a depus la data de 06 mai 2023 apelul motivat, iar taxa de stat în cuantumul

stabilit, prin virament, a fost plătită la data de 12 mai 2023, ce se demonstrează prin ordinul de plată electronic nr.2100011351 din 12 mai 2023. Însă, dovada de plată a taxei de stat nu a fost posibil de prezentat instanței de apel, deoarece administratorul SRL „RICHI-TICHI”, în perioada lunii mai, s-a aflat în deplasare de serviciu peste hotarele Republicii Moldova.

A menționat că, restituirea unei cereri de apel, din motivul neîndeplinirii indicațiilor date de instanța de apel, constituie o limitare a dreptului persoanelor la un proces echitabil, sub aspectul dreptului de acces la un tribunal. Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de acces la justiție nu este un drept absolut și poate fi limitat de către autoritățile statului, în special, în ceea ce privește condițiile de admisibilitate a unei căi de atac

Suplimentar, a invocat că apelantul SRL „RICHI-TICHI” a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel de prezentare a apelului motivat, cu excepția prezentării în cancelaria instanței de apel a dovezii de plată a taxei de stat.

Prin urmare, a considerat că în lipsa unei prevederi legale care limitează dreptul de acces la o instanță de judecată exclusiv pe motivul neprezentării pe suport de hârtie a dovezii de plată a taxei de stat, dar care a fost plătită, instanța de apel nu a fost în drept să aplice formal prevederile art.369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă și să dispună restituirea apelului.

La 23 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei terestre și prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa intimațiilor, copia recursului declarat de către SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pentru cunoștință (f.d. 2/3, Vol.II).

Însă, până la examinarea recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul procedural de a depune referință referitor la argumentele recursului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 14 iunie 2023, iar potrivit extrasului din poșta electronică de expediere a actului judecătoresc din 15 iunie 2023, ora 15:07, Curtea de Apel Chișinău a remis la adresa electronică a avocatului Valentin Fediuc, care acționează în interesele SRL „RICHI-TICHI”, prin adresa e-mail: avocat.fediuc@gmail.com, copia încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 235, Vol.I)

Prin urmare, recursul declarat, la 20 iunie 2023, de către SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este termen.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d), e), f) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului, solicitarea apelantului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin hotărârea din 12 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Tatiana Iațco. S-a încasat din contul SRL „RICHI-TICHI”, în beneficiul Tatianeii Iațco, suma de 5250,00 de lei cu titlu de compensarea concediului anual nefolosit, suma de 3500,00 de lei cu titlul de salariu restant, suma de 2000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral, iar în total suma de 10750,00 de lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. S-a respins cererea reconvențională înaintată de SRL „RICHI-TICHI”, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 21 decembrie 2022, Tatiana Iațco, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea respingerii, cu emiterea unei decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Tot la 21 decembrie 2022, SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Tatiana Iațco și admiterea acțiunii reconvenționale depusă de SRL „RICHI-TICHI”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2023, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Tatiana Iațco și SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc. S-a comunicat apelantei Tatiana Iațco că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. S-a comunicat avocatului Valentin Fediuc, reprezentantul SRL „RICHI-TICHI”, că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, precum și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 811,87 de lei. S-a comunicat apelanților că li se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menționate..

La 06 mai 2023, anterior recepționării copiei încheierii din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice (f.d.210), SRL „RICHI-TICHI”,

reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 12 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.211/212).

Potrivit extrasului din poșta electronică de expediere a actului judecătoresc din 11 mai 2023, Curtea de Apel Chișinău a remis la adresa electronică a avocatului Valentin Fediuc, care acționează în interesele SRL „RICHI-TICHI”, prin adresa e-mail: avocat.fediuc@gmail.com, copia încheierii din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 213, Vol.I).

Completul de judecată relevă că, în speță, termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a început să curgă la 12 mai 2023, ziua imediat următoare zilei în care a fost expediată încheierea care impunea la un anumit comportament procedural și a expirat la data de 21 mai 2023 (zi de duminică), astfel potrivit art.112 alin.(2) din Codul de procedură civilă, termenul limită fiind data de 22 mai 2023 (zi de luni).

În termenul indicat de instanța de apel, până la 22 mai 2023 inclusiv, SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, nu a prezentat dovada achitării taxei de stat în sumă de 811,87 de lei.

Drept urmare, prin încheierea din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, din motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea din 03 mai 2023.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma de drept menționată rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit

de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel, or, SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din 03 mai 2023 și nu a prezentat dovada achitării taxei de stat, în termenul stabilit.

Cu referire la argumentul invocat de către SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, în cererea de recurs, precum că dovada taxei de stat nu a fost posibil de prezentat, deoarece administratorul în perioada lunii mai s-a aflat în deplasare de serviciu peste hotarele Republicii Moldova, Completul de judecată îl apreciază ca neîntemeiat, având caracter declarativ și fără suport probator.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, Curtea de Apel Chișinău corect a punctat că apelanta în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în vederea înlăturării neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată notează că, SRL „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, contestând cu apel hotărârea primei instanțe, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza *Golder vs United Kingdom* din 21 februarie 1975, cauza *Van Harn vs. Germania*, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza *Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova* din 31 ianuarie 2012, cauza *SA „Universul” vs Republica Moldova* din 10 iulie 2012).

Recurenta nu a dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale, astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, cu menținerea încheierii din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „RICHI-TICHI”, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc.

Se menține încheierea din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Iașco împotriva Societății cu

Răspundere Limitată „RICHI-TICHI”, intervenienți accesorii Inspectoratul de Stat al Muncii, Instituția Medico-Sanitară Publică „Asociația Medicală Teritorială Ciocana”, Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Budești” și Centrul Oftalmologic „Microchirurgia Ochiului” Societate cu Răspundere Limitată, cu privire la anularea ordinului, restabilirea la muncă, încasarea plăților salariale și a prejudiciului moral, și la cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „RICHI-TICHI” împotriva Tatianeii Iațco, Instituția Medico Sanitară Publică „Asociația Medicală Teritorială Ciocana” și Instituția Medico Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Budești” cu privire la anularea actelor juridice.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător	/semnătura/	Viorica Puica
Judecători	/semnătura/	Oxana Parfeni
	/semnătura/	Aliona Donos
Copia corespunde originalului:		Aliona Donos